Mohács, 1944. május 21. Vasárnap XXXIII. évfolyam 21. szám.

MOHÁCSI HIRLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

Előfizetési ára: Negyedévre 2 pengő | Száma: 20 fillér. | Szerkesztőség: 107, kiadóhivatali távbeszélő sz. 67.

Magyar film német sikere

Ki ne emlékeznék a hires Páger filmre dr Kovács Istvánra. Amennyire örült ennek a magyar filmnek a magyarság nagy tömege, mindazok, akik minden magyar sorsproblémát feszegető filmnek korai halálát jósolták meg dr Kovács Istvánnal kapcsolatban izlésteleннek találták, hogy egy aktiv miniszter kezet csókol a parasztlányból lett egyetemi tanár feleségének, de hasábokat irtak arról is, hogy ennek a magyar sorsproblémának külföldi terjesztésére ne is gondoljunk, mert a külföldet, ez ugysem érdekli s a film menthetetlenül megbukik.

Mindeme kuvikolásra elsőbb a magyar közönség cáfolt rá, mert alig ismerünk filmet, amely olyan határtalan diadalutat futott be a magyar mozik vásznain, most pedig Németországban aratja nagyszerű sikereit. A bécsi filmkritikusok szerint a film: A közönség modern elveinek jegyében készült, mert a származással szemben az emberi értéket, tanultságot, a tudást és jellemet juttatja érvényesülésre.

A rendszerváltozás előtt pusztába kiáltó szó volt a jobboldali érzelmű magyarság kivánságainak feltárása a filmgyártókkal szemben s ha meg is jelenhetett egy „Harmincadik" vagy egy „dr Kovács István" ez édes kevés volt abból, amire a magyarság nagy többsége vágyott és amire egyáltalán a magyar filmgyártásnak magát beállítania kellet volna.

Hivatkoztak mindenre s nem átalották a magyar filmtechnika korszerütlenségét anyagiakhiányát is felvonultatni csak azért, hogy továbbra is limonádés, a magyarságot egészen furcsán beállító témáju, erkölcsi megoldásokban sántító filmek futhassanak továbbra is. Holott az a néhány egészen kiváló a magyar sportproblémákat tárgyazó film megmutatta, hogy azok megállják helyüket nemcsak idegenben, hanem a külföldön is.

Nem akarunk mi versenyre kelni a nagykülföldi filmvállalatokkal, de amit adunk az legyen eredetien magyar, kifogástalan erkölcsi megoldású, akár sorsproblémákat tárgyaló, akár pedig a könnyed szórakoztatásra készültek azok.

A magyar film annyi sok mellébeszélés után a nagy változás után elérkezett ahhoz a lehetőséghez, amely megnyithatja számára nemcsak a magyar milliók szivét, hanem a külföldi közönséget is meghodíthatja.

Dr Kovács István bécsi frenetikus sikere még a bátortalanoknak és az örök pessimistáknak is azt bizonyitja beszédesen, hogy a magyarság minden téren s így a filmgyártás terén se alábbvalóbb a többi nemzet fiánál s most, hogy generalisan megszabadul nemcsak a zsidószellemtől, hanem a baloldali mételytől is, a magyar filmgyártás új korszakának előestéjén erősen hisszük és reméljük, hogy a megújhódott magyar filmek semmivel sem fognak kisebb sikereket elérni, mint dr Kovács Istvánokhoz hasonló filmek.

Legteljesebb bajtársiasság a mezőgazdasági munkában.

Kevés olyan szava van a magyarnak, amely annyira mélyen kifejezné a szó igazi jelentőségét, mint a *Bajtárs, bajtársiasság*. Társ a bajban, társ a segítenia akarásban. A bajtársiasság nemcsak azt jelenti, hogy pusztító csaták viharában életünk kockára vetésével, golyók záporában, emberfeletti küzdelembe, magunkkal nem törődve megmentjük megsebesült és magával tehetetlen honvédtársunkat. A bajtársiasság nemcsak azt jelenti, hogy ha szomszédunk háza ég gondolkozás nélkül sietünk a tüz ojtására. A bajtársiasság alatt nemcsak azt értjük, ha pusztuló kis magyar életek megmentésére adunk a magunkéból, hogy nagyobb betevő falat jusson azoknak, akiknek kevesebbet adott az Úr!

Az igazi bajtárs az, aki az élet hétköznapjaiban, a szürke mindennapiságban is tud bajtársiasan élni és tetteit a bajtársi szellemben irányitani.

Nem kell hozzá golyók zápora, sem tüzvész, sem nyomor, maga a mindennapi élet sok apró helyzete percről-percre megtermi a bajtársiasságnak azt a területét, ahol a nemesen gondolkodó nemcsak az esze, hanem a szíve szerint is tenni akaró magyar megtalálja azt az utat, amely őt a szó legnemesebb értelmében bajtárssá avatja.

Mohácsi gazdák, ezt a bajtársiasságot várjuk ma tőletek!

A dunai átkelés már egy hónapja kényszerű körülmények között szünetel s nem is indulhat meg. Hogy ez mit jelent Mohács életében gazdasági szempotból azzal úgy az illetékes hatóságok, mint minden józanul gondolkozó mohácsi tökéletesen tisztában van. A hatóság részéről meg is tettek errevonatkozóan mindent, azonban háborúban élünk s a háború ötödik esztendejében megszokhattuk már a háborúhoz való kényszerű alkalmazkodást. Itt sem tehetünk mást. Sopánkodással, türelmetlenséggel semmivel sem visszük előrébb a ma mindennél fontosabb kenyérkérdést.

Meg kell fogni a gazdatársadalomnak egymás kezét úgy itt, mint odaát a szigeten. Egymást segiteni munkával, kocsival, géppel s minden elképzelhető segiteniakarással.

Ez az egyedüli lehetséges út és mód. Félre kell tenni a haragot, a nemtetszést, felesleges apró súrlódási felületeket s nagyszerű egységben egymást segítve kiszolgálni a magyar földet, amely mindannyiunk kenyerét adja, de elsősorban a Kárpátokon túl küzdő dicső honvédségünk erejét növeli. Itt van a bajtársiasság alkalmazásának a legnemesebb ideje s hogy az így lesz, abban egy percig sem kételkedünk, mert a mohácsi gazdatársadalom is tisztában van azzal, hogy életre-halálra megy a harc s jajj mindannyiunknak, ha e küzdelemben csak azért, mert apró kis ellentétek kákacsomóin kérődzve nem látva meg a harc szükségességét, alul maradunk.

Bajtársiasságot egymással és a magyar hazával szemben mohácsi gazdák, s akkor a beiktatódott átkelési zavar csupán jelentéktelen semmiséggé zsugorodik össze s minden akadály ellenére kenyér lesz a mohácsi búzából is.

Baranyavármegye alispánja megszemlélte a mohácsi gettót

54 keresztény család 153 tagját érintette a zsidók elkülönítése. 14 háztulajdonos költözött új lakásba.

A mohácsi és baranyai zsidóknak Mohácson létesített gettóba való elkülönitését célzó rendeletek és intézkedések foganatosításáról mult heti számunkban részletesen beszámoltunk. Azóta a Mohácson lakó zsidók elhelyezése befejezést nyert. A megyéből idetelepített zsidók Mohácsra való átköltöztetése hétfőn, május hó 15-én indult meg s lapzártáig nagyjában befejezést nyert,

A hegyháti járásból 217, mohácsi járásból 78, pécsváradi járásból 232 és a szentlőrinci járásból 78 összesen 605 zsidó személy került Mohácsra s a mohácsi 564 zsidóval együtt 1169 személyből áll a mohácsi gettó.

A gettó részére kijelölt területen 214 lakás (szoba) van és ezen a területen 246 személy élt és pedig 153 keresztény és 93 zsidó. Tovább részletezve a Br. Eötvös utcában 29 keresztény és 70 zsidó lakott, akik közül a keresztények 31, a zsidók 69 szobában laktak. A Szent János utcában és a gettóhoz tartozó mellék utcákban 124 keresztény és 23 zsidó a keresztények 92, a zsidók 22 lakrészben. Feltünő a lakrészek nagyszáma a zsidóknál. Mindkét gettóban 40 ház van s összesen 85 család lakott, akik közül 54 volt a keresztény és 31 zsidó. A 40 házból 19 volt keresztény tulajdonban, de csak 14 házban lakott bent a tulajdonos maga, így voltaképpen csak 14 család 64 tagját érintette érzékenyebben az átköltöztetésre szóló intézkedés, amit viszont, ha arányba hozunk azzal, hogy 1200 embert kellett

elhelyezni nem mondható rossz aránynak.

Azok a keresztény lakók, akik lakbérben laktak, minthogy elköltöztetésüknél igényüket és kérelmüket a legmesszebbmenően a hatóság figyelmébe vette s volt lakásuknál kisebb vagy rosszabb lakásba nem költöztek s ez, hogy régebbi lakásuk helyett attól távolabb, vagy közelebb új lakásba volt őket a hatóság magasabb szempontok figyelembevételemellett elhelyezni általában kevesebb gondot jelentett nemcsak a lakásváltoztatással érintett családoknál, hanem a hatóságnak is. Az új átköltöztetés óta eltelt egy hét mindenesetre azt mutatja, hogy ez a minden bizonnyal nehéz kérdés lassan nyugvópontra jutott s több háztulajdonos is megelégedettségét jelentette ki a kényszer költözködéssel előállott helyzettel kapcsolatban.

Érdekes képet ad a foglalkozás szerinti megoszlás a gettó területén belül érdekelt családoknál. Földműves volt 3 keresztény, 1 zsidó, Iparos 16 keresztény, 6 zsidó, kereskedő 6 keresztény, 12 zsidó, munkás 9 keresztény, 2 zsidó, tisztviselő 7 keresztény, 2 zsidó, értelmiségi 2 keresztény, 2 zsidó, hajós 6 keresztény, magánzó 5 keresztény, 6 zsidó, 54 keresztény és 31 zsidó, vagyis összesen 85 család.

Baranyavármegye alispánja *vitéz dr Horváth István* május hó 12-én, szombaton a délutáni órákban szállt ki Mohácsra, hogy a zsidók elkülönítésére vonatkozó intézkedéseket felülbirálja. A városházán *vitéz Szőnyi Alajos* polgármester fogadta, aki részletes beszámolót adott a kiadott intézkedésekről és azok lefolyásáról, Baranyavármegye alispánja a megtett intézkedéseket helyeslőleg vette tudomásul, majd személyesen bejárta a gettó részére kijelölt utcákat s megelégedettségét fejezte ki.

Hogyan vegyük elejét a gyümölcsrothadásnak?

Gyümölcsfáink termése a mai időkben különösen nagy értéket jelent. A termelőknek mindent el kell követni a lehető legtöbb mennyiségű és a legjobb minőségű termés érdekében. Sok hatásos eszköz áll rendelkezésünkre amivel szebbé, értékesebbé tehetjük gyümölcstermésünket, csak idejében és szakértelemmel alkalmazzuk a legmegfelelőbbet. Még ma is sokak előtt homályos a gyümölcstermesztésben legnagyobb károkat okozó betegség a gyümölcspenész (monilia), amely a gyümölcs rothadását okozza.

Ez a veszedelmes és gyakori betegség olyképpen támadja meg a félig vagy egészen érett gyümölcsöt, hogy azok előbb megbarnulnak, majd megrothadnak. A gyümölcspenész igen nagy mérvű kártételével évről-évre kétségessebbé teszi a gyümölcs értékesítését. Tehát érdekünk, hogy megvédjük gyümölcsösünket ettől a pusztító betegségtől. E betegségnek különböző tünetei vannak, amelyek annyira eltérők egymástól, mintha nem is egyféle gomba okozta volna.

A gyümölcspenész nemcsak a gyümölcsöt, hanem annak virágát, levélzetét, hajtásait, sőt ágait is megtámadja, vagyis végigkíséri a gyümölcsfát a fejlődés egész ideje alatt. Éppen azért az ellene való védekezésnek már most elejét kell venni, hogy később a gyümölcsre ne kerülhessen.

A gyümölcspenész minden gyümölcsfán előfordul, de különösen az almán és körtén. Legkorábban a virágokon mutatkozik, amikor a virág magháza megbarnul, majd az egész virág elszárad. Később a megtámadott levélzet vagy hajtásvég úgy néz ki, mintha leforrázták volna. Végül az érésben levő vagy érett gyümölcsöt támadja meg, mely könnyen felismerhető a rothadási felületen kör alakjában elhelyezkedő fehéres színű penészfoltokról. Az éretlen állapotban megtámadott gyümölcs csak sínylődik, kissé rothad meg és összeszáradva rajta marad a fán, az elhanyagolt gyümölcsfán tavaszig is. Ez az úgynevezett gyümölcsmumia.

A megtámadott hajtásokat, ágrészekel egy arasznyi egészséges résszel távolítsuk el és vessük tűzbe. A fán és földön lévő rothadt gyümülcsöket naponta szedjük össze és semmisítsük meg. Gyümölcspenésztől megtámadott (moniliás) fáról oltóvesszőt ne használjunk, mert ezzel a fertőzést tovább visszük.

Az említett védekezési munkálatokon kívül permeteznünk is kell $^1/_2$—1 %-os bordóilével. Sajnos azonban a permetezéshez szükséges rézgálic a legtöbb helyen nem áll rendelkezésre, így a bordóileves permetezés helyett vezessük be a mészkénleves permetezést. Közvetlen virágzás után permetezzük nyári higítású mészkénlével. A permetezést mindig száraz, napos és szélmentes időben végezzük s megismételjük 2—3 hetenként mindaddig, míg fertőzést észlelünk fáinkon. Ilyenkor a permetezést ködszerűen alkalmazzuk.

A védekezésbe vonjuk be szomszédainkat is, mert csak akkor teljes az eredmény. Ha csak én permetezek, a szomszédom pedig nem, akkor a fertőző csirák a szél szárnyán könnyű szerrel hamarosan átjutnak újból hozzám. Egészséges gyümölcsöt csak az arathat, aki a védekezést rendszeresíti.

Gergely János
kertmunkás isk. igazgató

Belügyminiszteri rendelet a hivatali megszólításról.

A m. kir. Belügyminiszter általános érvényű rendelettel intézkedett az iránt, hogy az ügyintézésnél az elintézés szövegének rövidnek, világosnak, szabatosnak és magyarosnak kell lennie. *Minden felesleges udvariassági kifejezés alkalmazását mellőzni kell.*

Eltünik az aktából a már megszokott „Van szerencsém tisztelettel megküldeni", továbbá" bátor vagyok felhívni nagybecsű figyelmét", stb. kifejezés. De nem szabad használni beadványokban és hivatali ügyintézésben a nagyméltóságod, méltóságod és nagyságod cimzést sem.

A belügyminiszter a rendelet értelmében a felterjesztés szövegében megszólításként annak hivatali állását kell feltüntetni, akihez a felterjesztés, megkeresés szól, tehát: Miniszterelnök úr, Miniszter úr, Főispán úr, Alispán úr, Polgármester úr stb.

Kivánatosnak tartja — a rendelet, hogy a tisztviselők és alkalmazottak a hivatalos életben a személyes érintkezés során is mellőzzék a nagyméltóságod, méltóságod stb. megszólítást, tehát a személyes érintkezésben is a miniszter úr, államtitkár úr, főispán úr, alispán úr, polgármester úr, jegyző úr stb. megszólítást használják.

A belügyminiszter rendeletét megkapta minden állami, vagy állami érdekeltségű intézmény és hivatal vezetője.

„Nagyméltóságod méltóságod" halála a magyarság nagy rétegében osztatlan örömet keltett s legfeljebb azoknak fájhat igenigen a belügyminiszter egészséges intézkedése, akik dolgotlanságukat és nem utolsósorban szakértelmük hiányát oly nagyszerűen tudták elrejteni a méltóságos címek fellengzős, hazug világába.

A magyar ember sokkal őszintébb és nyiltabb s legfőképp tekintélytisztelő anélkül, hogy elöljáróját hatóságilag előirt vagy anélkül egy hazug kétszinű világ magakitermelte hangzatos cimekkel illeti-e vagy sem.

RENDELET

a zsidók lakásával és lakóhelyének kijelölésével kapcsolatos egyes kérdések szabályozása tárgyában.

Az 1610/1944. M. E. számú rendelet alapján Mohács megyei város polgármestere 44/34—1944. számú véghatározatával elrendelte hogy a zsidók a városnak Báró Eötvös, Szent János, Szabadságtér, Kígyó utcák által határolt részben kötelesek beköltözni.

Ezért elrendelte azt is, hogy a megjelölt területről az ott lakó keresztény családok kiköltözzenek, akiket megfelelő lakással a zsidóktól felszabadult lakásokból a város más részein elégítik ki.

A fentebb meghatározott területen kívül május 21-től kezdve zsidó nem lakhat és engedély nélkül nem tartózkodhat.

A meghatározott területen belül amely kerítéssel is körül lesz véve, élhetik a zsidók a maguk egyéni életüket s rendezkedhetnek be úgy, hogy magukat önállóan fenntarthassák.

A zsidók régi lakásukból új lakásukba, tekintettel, hogy egy szobában 4—5 nek kell elhelyezkedni, személyes használatra szolgáló lakásberendezési, ruházati és háztartási tárgyaikat magukkal vihetik. A többi felszerelési tárgyaikat egyelőre a város hatósága által megjelölt helyen helyezik el, hol azok lepecsételtetve őriztetnek. Az átköltözködés után a zsidók holmijai leltárba vétetnek. Azok a zsidó kisiparosok, kik a zsidók önellátását iparuk folytatásával biztosítják, ipari felszerelésüket is magukkal vihetik (erőforrású gépek kivételével).

Minden zsidónak, ki a sárga csillag viselésére kötelezve van, feltétlenül be kell menni a részükre kijelölt helyre.

A kivételezett zsidók a családjukkal együtt maradhatnak és nincsenek kényszerítve az elkülönített helyen való lakásra.

Azok a zsidó orvosok és gyógyszerészek, akik hatósági munkaszolgálatra vagy légo orvosi teendők ellátására vannak igénybevéve, egyelőre nem kötelesek az elkülönített helyre beköltözni, családtagjaikkal együtt maradhatnak. Családtagnak a lemenők és azon felmenők számítanak, kik már régebben is az illető orvossal vagy gyógyszerésszel együtt laktak.

A zsidó központi tanács az elkülönített helyen lakó zsidók egészségi ügyének ellátására 1-2 olyan orvost tartozik kijelölni, kik képesítésüknek megfelelően alkalmasak a zsidók mindenféle egészségügyét ellátni. Ezek a zsidó orvosok betegek gyógyítására a városba nem mehetnek és gyógykezelés céljából a városból sem mehet hozzájuk senki.

A zsidók részére kijelölt terület zárt, annak területéről a zsidók engedély nélkül nem távozhatnak, sem pedig oda városból engedély nélkül senki be nem mehet, kivéve a hatósági személyek.

A zárt területről csak azok a zsidók mehetnek ki, kik csoportosan munkára vannak kirendelve s azok, kik hatósági intézkedésre, vagy hadiüzemben való szolgálatuk ellátására kell, hogy a területet elhagyják.

A zárt területen a rend fenntartásáért maguk a zsidók felelősek. A rend fenntartására kötelesek a zsidók rendfentartó szervet létesiteni, kik megkülönböztető jelvényt viselnek és szolgálatukat bottal látják el. Ennek a szervnek kötelessége a belső rend és biztonság fenntartásán kívül az is, hogy a zárt területről senki engedély nélkül ki ne menjen, s oda engedély nélkül senki be ne mehessen. A rend fenntartásával megbizottak kötelesek szolgálatukat a legpontosabban ellátni. A rendfenntartó szerv támogatására a kapitányság központi őrségét jelölöm ki.

A zsidók kérelmeinek az intézésével *Gálszécsy Tivadar* m. kir. rendőr főfelügyelőt bízom meg, kihez a kérelmet csak a zsidó központi tanács tagja terjesztheti elő.

Zsidó központi tanács tagjainak szabad mozgást biztosítok és őket e célból állandó jellegű igazolványnyal látom el.

A zsidók minden ügyüket, beleértve a bevásárlásaikat is, kizárólag csak a zsidó központi tanács utján intézhetik, kivéve azokat, ami személyes megjelenéshez van kötve. Piacokon csak 10—12 óra közötti időben hatósági ellenőrzés mellett vásárolhatnak.

Rendeletem maradéktalan betartásáért elsősorban a zsidó központi tanács tagjait teszem felelőssé, de a kiadott rendeletek be nem tartásáért minden egyes személy ellen a legszigorubb megtorlást fogom alkalmazni.

Mohács, 1944. május hó 17.

A kapitányság vezetője:

Dr Kocsis Béla
m. kir. rendőrtanácsos

— **Gabonakereskedői megbizatás.** *Fábry György* mohács-szigeti lakos a beszolgáltatásra előírt gabonaneműek átvételére továbbra is jogosult, jogosított kereskedői megbizatása változatlanul fennáll.

Fokozzuk a burgonya termelést!

Az országban jól elterjedtek a kiváló minőségű buzafajták, a vetőburgonya megválasztására azonban már nem fordít elég gondot a magyar gazda. Az átlagtermések nagyon alacsonyak. Tíz év országos átlaga, 1913 tól 1940-ig kat. holdanként még a 40 métermázsát sem érte el. — Pedig a burgonya kétszer, háromszor ennyit is teremne átlagosan, ha megadnák neki a jó talajművelést, a kellő trágyázást, a gondos növényápolást.

Gyakran panaszkodnak a gazdák, hogy a burgonya rosszul fizet. Pedig nem fizet rosszul, hanem éppen annyit, amennyit a gazda munkája után érdemel. Ezt tartsuk szem előtt, adjuk meg a burgonyának mindazt, amire szüksége van és akkor nagyobb és jobb lesz a termés. A bővebb termésre szükségünk van, mert nincs annyi burgonyánk, amennyit étkezésre, takarmányozásra, szesz és keményítő gyártásra jól fel tudnánk használni. Háborúban élünk, szükségleteink megnövekedtek, ezeket azonban saját termelésünkből kell kielégítenünk. Arra is kell gondolnunk, hogy máshonnét sem szerezhetünk be mindig burgonyát, mert különösen télen a szállítás nehézségekbe ütközik. De az sem helyes, hogy a hatóságtól várja a kiosztást, talán még sorba is álljon az, aki a burgonyát megtermelhette volna. Ezért legalább saját szükségletére termeljen mindenki burgonyát!

Az is, akinek csak kertje van, Ha azok a gazdák, akik eddig is termeltek burgonyát, a termésátlag mennyiségét és a burgonya minőségét javítják és ha emellett saját szükségletére mindenki termel burgonyát, akinek földje van, akkor jobban boldogulunk és kedvezőbb lesz az ország közellátása.

Hitvány burgonyát ne ültessünk! A vetőburgonyának legalább tyuktojás nagyságunak kell lennie. Ebből 10—14 mázsa kell egy kat. holdra, de a többlet sokszorosan megtérül a nagyobb termésben. Az sem helyes, ha a nagyob burgonyát feldaraboljuk és ültetjük el, mert az ilyen burgonyát könnyen megfertőzik a a talajban levő betegcsirák és belőle csenevész tövek fejlődnek.

Fajták. Étkezésre azok a fajták jók, amelyeknek keményítőtartalma 15-20 százalék, mert az ilyenek izletesebbek. A több keményítőt tartalmazó burgonya főzve száraz és nehezen nyelhető. Koraiak: korai rózsa, korai sárga, Gülbaba, Középkoraiak: Ella, kifli. Középkései: Aranyalma. Takarmányozásra és ipari feldolgozásra (szesz keményítőgyártásra) nagyobb keményítőtartalmú, bőtermelő fajtájú burgonyákat termeljünk. Középkésiek: Gondüző. Keményítőkirály. Késeiek: Woltmann. Krüger, Szeszöntő. Burgonya rákbetegség leküzdésére a földmővelésügyi miniszterium ráknak ellenálló, magas keményitőtartalmú burgonyafajtákat hoz be külföldről és ezeket elszaporítja, Legjobban beváltak: Mittelfrühe Voran, Ostbote, étkezési fajták, a Merkur és az Ackersegen étkezési és ipari célra egyaránt alkalmas fajták. Végül a Parnassia, Carnea, Fram ipari fajták. Arra is gondojlunk, hogy a burgonya ugyanabban gazdaságban termelve, bizonyos idő mulva ieromlik. Jó burgonyatermelő gazdaságokban három négy évenként szokásos felfrissíteni a vetőburgonyát

A vetőburgonya kiválasztása. A talaj és az éghajlati viszonyok az értékesítés és a felhasználás módja szerint határozunk, hogy milyen fajta burgonyát termeljünk. A vetőburgonyát azonban nemcsak nagyságra kell kiválasztani, hanem a bőtermő, egészséges tövekről kell annak származnia. A gazda tehát már a tenyészidő alatt, a nyár folyamán gondosan válogassa ki és jelölje meg a szépen fejlődött, egészséges töveket állapítsa meg, melyek ezek közül a bőven termők. A tövek kiválasztásának már a virágzáskor kell megkezdődnie, mert lehetnek más fajtájú, vagy leromlott tövek is, amelyeket hiba lenne tovább szaporitani. Ne a veremből, prizmából válogassunk tehát, mert akkor sem a fajtaazonosságot, sem a bőtermőképességet megállapitani nem tudjuk, de azt sem, hogy nem hajlamos-e a burgonya valamely betegségre.

A túlkötött, nedves talajok kivételével, a burgonyát általában mindenütt sikerrel lehet termelni. Legjobb a laza, porhanyó, televényben gazdag talaj. Őszi szántás szükséges a burgonyának is! Az ősszel szántott talaj gyommentes, morzsalékos, míg a tavaszi szántás után nehezen elmunkálható rögök maradnak. — A burgonya televényben gazdag talajon díszlik jól. A televényt jó istállótrágyázással szaporitjuk a talajban. Az istállótrágyát adhatjuk közvetlenül a burgonya alá. A trágyát ősszel szántsuk le a burgonya alá, ez a legjobb. A burgonya meghálálja a műtrágyát is. Magunk végezzünk kiserletet, hogy milyen trágyából mekkorra mennyiséget érdemes használnunk. A nitrogén és foszfor savas trágyák mindenütt használhatók, a kalitrágyák pedig homoktalajokon. A trágyázás alapja a jó istállótrágyázás, mert ezzel nemcsak tápláló anyagokat viszünk a talajba, hanem a televényt is, ami a talaj hasznos, élő csiráinak szaporodását, ezzel a burgonya jó táplálkozását és fejlődését biztosítja. A burgonya kalászosok, takarmányfélék után jól termelhető. Önmagával is megfér, de burgonya után még se ültessünk, mert akkor nagyon elszaporodnak a burgonyabetegségek csirái. Szabály legyen, hogy ugyanarra a helyre 4 éven belül burgonyát nem ültetünk.

Ültetés. Az ősszel mélyen megszántott talajt fogassal, vagy csusztató boronával járassukmeg még mielőtt a talaj felszine teljesen kiszáradt. Igy a talaj ültetésig porhanyó marad és megtartja a csirázáshoz szükséges nedvességet. Ültetés előtt vizsgáljuk meg a vetőburgonya csiraképességét. A szobában, vagy az istállóban elvégezhetjük a próbacsiráztatást, ha a helyiség elég meleg és világos. Ha sötét helyen csiráztatunk, akkor „pince-csirás" burgonyát kapunk, amelyből a csiraképességet megitélni nem lehet. Ültetésre csak erőteljes, zömök csirájú burgonyát használjunk. A korán ültetett burgonya általában a nyári szárazságtól kevesebbet szenved, a betegségekkel szemben ellenállóbb. Előnye az is, hogy hamarabb érik be, és igy idejében ellehet végezni az őszi vetőszántást a következő növény alá. Tulkorán azonban ne ültessünk, mert a hideg talajban a burgonya rosszul csirázik, hiányosan kel. A csirázáshoz a talajban 8 fok meleg szükséges.

Ne ültessünk ritkán! A ritka ültetés a legnagyobb hibája a kisgazdának, pedig igy rosszul használja ki a földet és emellett a talaj gyomosodik, gyorsan kiszárad mert a burgonya lombozata nem védi. Ezek miatt azután kisebb a termés. Homoktalajokon 55 centiméter sor- és 50 centiméter növénytávolságra, kötöttebb talajon 65 cm. sor- és 45 cm. növénytávolságra ültessünk. Mélyen ültessünk, fajára való tekinet nélkül Homokon és tőzegen 10—12, vályogtalajon 6—8 cm. földnek kell takarnia a burgonyát. Amikor a burgonya a földből kibujt a sorok irányában azonnal fogasoljuk.

Folytatjuk.

HIREK

— **Honvédüzenetek.** *Csányi János* szeretettel köszönti hozzátartozóit, minden ismerősét s a vizicserkészeket. Jól van és egészséges. Tábori p. száma B. 743.

Sárdi (Simonkovits) Lajos, kislányának Agnesnek.

Morocz Sándor honvéd Feleségének, Anyjának, gyermekeinek.

Patosfai Gyula tizedes Apjának, Anyjának, Hugának és kis hugának Jolánkának.

Petrovics András honvéd Ómamájának, Édesanyjának.

Gruics József szakaszvezető Feleségének, Gyermekének, Nővérének és Sógorának.

Matyó Ferenc hadapród őrmester Edesapjának, Édesanyjának, Nővéreinek, Sógorainak,

Bárácz Antal őrvezető Édesapjának, Édesanyjának, Feleségének és gyermekének.

Szablár Dezső honvéd Édesapjának, Édesanyjának, Bátyának, Hugának üzenik, hogy csókoltatják mindannyiukat valahonnan messze Oroszországból. Tábori posta B. 599.

— **Kijelölték a mohácsi zsidó ügyvédek irodagondnokait.** A pécsi ügyvédi kamara a zsidó törvények értelmében törölte lajstromából a sárga csillag viselésére kötelezett zsidó tagokat s egyben kijelölte az irodagondnokokat. A pécsi kamara területén 81 zsidó ügyvéd és 11 ügyvédjelölt működött. Mohácson *dr Bernáth Samu* és *dr Fischer Ernő* irodái részére *dr. Szivér Lajos, dr. Gottdiener Imre* irodája részére *dr. Varga Mihály, dr. Miskolczi Gyula* irodája részére *dr. László Márton* mohácsi ügyvédeket rendelte ki irodagondnokul.

— **Gyapjú átvétele.** A beszolgáltatásra előírt gyapjú átvételére Mohács megyei város területére *Gehringer Konrád és Fia* gyapjúfonókat jelölték ki.

— **A közellátási hivatal új székhelye.** Ismételten felhívjuk a közönség figyelmét arra, hogy a közellátási ügyosztály a városháza 1. és 4. sz. szobájából és a MFTR épületből a Király út 24. sz. alatt lévő Wolf-féle házba az emeletre költözött át. Ügyfeleket a gazdákra való tekintettel az ügyosztály délelőtt 7 órától 10 óráig fogad. Ez időn belül igyekezzen mindenki dolgát az ügyosztályon elintézni, mert a később jövőket az ügyosztály fogadni nem tud.

— **Fel kell jelenteni a csillagot nem viselő zsidókat.** MTI. A m. kir. belügyminisztérium felhívja a közönség figyelmét, hogy mindazokat a zsidó személyeket akikről tudják, hogy megkülönböztető jel viselésére kötelesek, azt azonban nem viselik, az illetékes rendőrhatóságnál ellenük tegyenek feljelentést.

— **Címezzük pontosan a tábori postaküldeményeket.** Helytelen címzés miatt naponta 4—6 ezer darab tábori postaküldemény gyűlik össze. A címzésben ugyanis vagy a betű vagy a szám nincs feltüntetve, vagy el van írva. A tábori postaszám mindig egy betűből és három számból áll. A szám előtt álló betűt írjuk mindig nagybetűvel. Minthogy a betű mögött álló szám az egyedüli támpont a címzett postájának kézbesítése szempontjából, nemcsak a tábori postát kezelő személyzetnek okoz felesleges munkát a felületesen címző hozzátartozó, hanem küzdő családtagjának is kárt okoz, aki hiába várja az otthoniak üzenetét.

— **200 postanövendéket vesz fel a posta.** A posta vezérigazgatósága a postaüzemi férfi tisztviselők szakutánpótlása céljából 200 póstanövendék felvételére pályázatot hirdet. Pályázhat minden ifju, aki a középiskola négy osztályát sikerrel elvégezte, 17 évesnél még nem idősebb, magyar állampolgár, magyarul tökéletesen beszél és ír és nem zsidó. A folyamodványt a lakóhely szerint illetékes postaigazgatóságnak kell megküldeni május 31-ig.

— **Halál a szántóföldön.** *Vidák Mátyás* 76 éves mohácsi gazda a határba ment, hogy a vetéseket megszemlélje, ott azonban hirtelen összeesett és meghalt. Az orvosi vizsgálat szerint szívszélhüdés ölte meg. Pécsi ügyészség a temetési engedélyt kiadta. Vidák Mátyást nagy részvéttel temették el Mohácson.

— **Lopások.** *Dóczi Ferenc* mohács szigeti lakos Porond 6. szám alatti házából az árvíz tartama alatt ismeretlen tettes 2 lepedő, 2 vánkos, 2 paplan, 1 sötét kék szoknya, 1 női fehér blúz, 1 női rozsaszín ing, 4 drb porcellán és 2 drb cserép zománcos lábas, 1 drb 2 liter kék zománcos fazék, 5 drb kanál, 25 kgr. szemes tengeriből álló ingóságait ellopta. *Buturácz Györgyné* mohács szigeti Sáros dülőbeli tanyájáról ismeretlen tettes 8 tyukot és 1 kakast, *Sági József* kölkedi lakos lakásáról ismeretlen tettes 45 kgr. kenyérlisztet és 8 darab tyukot. *Zombori János* mohácsi lakos szigeti tanyájáról ismeretlen tettes 4 q csöves tengerit ellopott.

— **Becsüljük meg a köztulajdont.** A mohácsi r. kat. temetőgondnokság *Schmidt Károly* fáradhatatlan munkája révén mindent elkövet a temető karbantartása és annak szépsége iránt. Ujabban nagyszerűen felszerelt kutakat állítottak fel. Szomorú azonban az a tény, hogy egyesek nemcsak hogy nincsenek tisztelettel a temető különleges kegyeletet lehelő helyzetére s a kutak körül valóságos pocsolyákat rendeznek, hanem a kutakon lévő vödröket is elviszik. Kérjük a jóérzésű temetőbejáró híveket, kövessenek el mindent az ilyen durvalelkű emberek garázdálkodásának megakadályozására s ha a szép szó nem használ, tegyenek haladéktalanul feljelentést.

— **Csak később intézkednek a zsidó üzletek átadásáról.** (MTI) Illetékes helyről ismételten közlik, hogy a zsidó üzletekkel, árukészletekkel és üzlethelyiségekkel kapcsolatos kérdésekben csak a bejelentési kötelesség alá eső zsidó vagyon számbavétele után kerül sor intézkedésekre. Igy tehát teljesen céltalan a hatóságokat üzletek és árukészletek átvételére, valmint üzlethelyiségek kiutalására vagy egyes üzletek élére vállalati vezetői minőségben való kirendelésre irányuló kérelmekkel ostromolni.

— **Tábori postai magáncsomagok ismét feladhatók.** A honvédvezérkar főnöke tábori postai cimekre magáncsomagok feladását a korábbi feltételek mellett 1944 május 20-tól engedélyezte. Ez alkalommal ujból felhivják a közönség figyelmét arra, hogy a csomagokban romlandó élelmiszer és törékeny tárgyak küldése tilos, továbbá, a csomagok pontos cimzésére különös gondot forditson. A csomagokban a cimirat másolatát is el kell helyezni.

— **Május 31-ig kötelesek elszámolni a gazdák.** A Közellátási hivatal felhívja a még el nem számoltatott gazdákat, hogy elszámolásukat a közellátási hivatalban május 31-ig okvetlen végezzék el. A szigeti gazdák az átkelési nehézségek dacára is mindent kövessenek el, hogy a jelzett időig elszámoltatásuk megtörténhessen.

— **A Belügyminiszter felhívása a magyar társadalomhoz.** A zsidó vagyon bejelentésével kapcsolatosan alapos gyanú merült fel, hogy a keresztény közönség tagjai közül sokan, részben anyagi előnyök, részben pedig helytelenül értelmezett felebaráti szempontból zsidó értékeket vettek magukhoz illetőleg rejtettek el. Ez a cselekvésük egyfelől a kiadott rendelkezések megszegését, másfelől a magyar állam súlyos megkárosítását jelenti, ami szigorú büntetéssel jár. — Hogy a nagyközönség ezt a fontos kérdést helyesen mérlegelni és az eddig esetleg elkövetett hibáját jóvátenni tudja, a belügyi kormányzat felhív mindenkit, hogy az ily módon birtokába került értékeket és javakat a jelen rendelkezés keltétől számított hét nap alatt az illetékes hatóságoknak jelentse be. Az ezen idő alatt tett bejelentés tekintetében az illető ellen semmiféle eljárás, vagy megtorlás folyamatba téve nem lesz.

— **Hősök napja** az idén május hó 21-én délelőtt 10 órakor lesz a hősi emlékműnél ünnepélyes keretek között megtartva. Polgármester kéri a lakosságot, hogy ezen a napon lobogózzák fel házaikat és az ünnepségen minél nagyobb számban vegyenek részt.

— **Elemi kár bejelentése.** Mindazok a gazdálkodók, akinek gabonával bevetett területén vagy kaszálóján vagy legelőjén bármilyen elemi kár (talajvíz, rozsda vagy egyéb) a várható termésben 25 %-nál nagyobb kárt okozott, ezt a körülményt jelentsék be a földadónyilvántartó hivatalban. Ha pedig az elemi kár olyan földrészleten következett volna be, mely már amúgy is az osztályozásnál figyelembe lett véve (pl. talajvíz) ez esetben a vélt kárt a gazdálkodó írásban vagy szóban jelentse be a közellátási ügyosztályban. A bejelentéshez feltétlen szükséges a kárt szenvedett földrészlet helyrajzi száma és a terület kataszeri tisztajövedelme.

— **Miniszteri rendelet a katonai szolgálathalasztásról.** MTI. A honvédelmi miniszter a hadviselés különös fontosságu érdekeire való tekintettel, úgy határozott, hogy az 1944 évi általános bevonulások és az utána következő időkben szolgálathalasztás általában nem engedélyezhető. E rendelkezés alól kivételképen szolgálathalasztást csaka zok a karpaszományosként besorozott ifjak kaphatnak, akik orvosi, állatorvosi, gyógyszerészi, mérnöki, bölcsészeti karon vegyészeti tanulmányuk befejezése előtt állanak és akik az 1944—45 tanévben valamelyik középiskola, vagy olyan iskola utolsó osztályát fogják végezni, amely karpaszományra jogosít. A zsidóknak minősülő kisegitő munkaszolgálatra kötelezettek szolgálathalasztást nem kaphatnak. A rendelet nem érinti a családfentartó kedvezmény feltételeinek ideiglenes fennállása esetén adható szolgálathalasztást.

— **Anyakönyvi bejegyzések** 1944 május 12-től május 19-ig.

Születések: Mutschler Szigfrid Ádám, Hengl Mária, Facskó Antal, Gojkovics István, Harkai Erzsébet Zsuzsanna.

Házasságkötések: Kroó József és Hercz Livia, Lusztig Alfréd és Spuller Etel, Klein Lajos és Stern Magda, Nagy János és Bognár Katalin, Buják István és Gyarmati Anna.

Halálozások: Pajor Ferenc 21 éves, Petz János 43 éves, Heréb Antalné 66 éves, Schwartz Izidorné 79 éves.

SPORT.

KSE—MTE 4:2 (4:1)

Komló l. o. b. Vezette: Szarka

Nem járt sikerrel az MTE Komlói mérkőzése. Pedig jó csapattal álltak ki a pályára. Idegenben mindig 2 gólos hátrányt jelent játszani. Igysem csunya az eredmény. Csupán egy szépséghiánya van: az ellenfél úgy meglepte a még merev MTE-t, hogy rövid 15 perc leforgása alatt 4 gól terhelte a hálójukat a tulajdonképeni játék csak ezután kezdődött. A mohácsiak szebbnél szebb támadásait azonban csak egy alkalommal kisérte siker. Amikor is Németh 4:1-re szépitett. Fordulás után teljes mohácsi fölény jegyében folyt a játék golt azonban csak Kockás rugott és igy 4:2-re alakult az eredmény. Volt sok jó helyzet néhány kapufalövés, egy meg nem adott 11 es, de az eredmény nem változott. Hiába 4-gól előnyt lemorzsolni nehéz dolog. Meg kell állapitani azonban, hogy az MTE nem vallott szégyent, jól küzdött, szépen játszott és hogy nem sikerült legalább az egyik pontot hazahozni, az a bemelegités nélküli pályaralépés számlájára irandó.

—

Csütörtök délután 3 órakor a PEAC I. csapatával játszott az MTE bajnoki mérkőzést, melyen az MTE 6:2 (5:1) arányban győzött.

Vasárnap délután ujra néhéz diót kell az MTE-nek feltörni, ha Mecsekszabolcsról pontot akar elhozni. Jó eredményt várunk.

Leventéink Nagykozári mérkőzése 2:1-es vereséget hozott. Drámai küzdelemben néhány meg nem adott gólbol vesztettek a mohácsiak.

Vasárnap itthon játszanak a a leventék délután 3 órai kezdéssel. Ellenfél: Lánycsók csapata. A mohácsiaknak győzni kell.

Felelősszerkesztő:
DR SZKLADÁNYI LÁSZLÓ
Laptulajdonos és kiadó:
FRIDRICH OSZKÁR

Hivatalos gabonaárak 1944 május hóban:

Buza	44.25 P
Rozs	41.25 P
Takarmányárpa	40.25 P
Sörárpa	44.25 P
Zab	44.25 P
Csöves tengeri	—.P —
Morzsolt tengeri	36.— P
Bab, fehér	80.— P

A honvédelmi minisztérium által engedélyezett
önmagától felgördülő
LÉGO-ROLLÓ
megrendelhető:
FRIDRICH OSZKÁR
könyvkereskedőnél
MOHÁCS.

Keresek 14—15 éves kislányt
gyermekek mellé
Kosuth Lajos u. 55.

NÉMET, FRANCIA, ANGOL LECKÉK
külföldön képzett hölgynél.
Cím a kiadóhivatalban.

ELADÓ 3600 □-öl **föld,**
a Garai utca 8. számú **ház**
és különféle bútor.
Jelasics Antalnál.

Vasalónők felvétetnek
Kovács Mihály
kelmefestő és vegytisztító mester
Király út 19. szám.

Keveset használt
gyermek sportkocsi
ELADÓ *Halász utca 14.*

A felsődunasoron
egy ház eladó.
Cím a kiadóhivatalban.

Munkásokat
16—17 évet betöltött tanulókat felvesz a **Mohács-pécsi vasút.**
Jelentkezés a *Pályamesternél.*

Középiskolát végzett,
irodai és gépirónői állást
KERESEK mielőbbi belépésre.
Cím a kiadóhivatalban.

ELADÓ békebeli, még nem használt
sátorponyva
5x6 méteres sátorfával.
Tomori utca 5. szám alatt

ZRINYI UTCA 17. számú
ház eladó.
Érdeklődni lehet: *Húsz Istvánnál.*

Értesítés.

Az Első Mohácsi Katona Hadastyán Betegsegélyző és Temetkezési Biztosító Egyesület értesíti az igen tisztelt tag urakat, hogy az új ALAPSZABÁLYOK szétosztása **május 29-én, Pünkösd másnapján** az egyesület helyiségében lesz. Egyuttal az egyesület felesleges dolgai is el lesznek árverezve. A felmentett és hátralékos tagok nem vehetnek részt.

Mohács, 1944 május 19-én.

VEZETŐSÉG.

Üzletáthelyezés.

Tisztelettel értesítem a tisztelt vevőközönséget, hogy vegyeskereskedésemet az Apponyi utcából a Király utcába a volt

SPULLER MÓR

üzlethelyiségbe helyeztem át. Ezen üzletben ugyan olyan áruk kaphatók mind elődömnél. Valamint bor-, sör, pálinka, denaturáltszesz, petróleum, cukor, liszt stb. is kaphatók.

További szives pártfogást kér:

HEIM GYULA
vegyeskereskedő

OMNIA FILMSZINHÁZ
Május hó 19—20—21—22
Kadétszerelem
Május 23—24
MINTAFÉRJ

Fridrich Oszkár könyvnyomdája, Mohács!